

Politická nestabilita v Thajsku: Vabank s budúcnosťou krajiny**Filip Šebok**

V Thajsku po dvoch rokoch relatívnej politickej stability znovu patria ulice demonstrantom. Vláda Yingluck Shinawatry, opierajúca sa o podporu vidieckeho obyvateľstva, mobilizovala svojimi kontroverznými krokmi odpor súperiaceho politického tábora. Súčasná garnitúra podľa jej oponentov populistickými politikami podpláca svoju voličskú základňu a narúša piliere demokratického systému. Opozičné sily od novembra 2013 demonštrujú a žiadajú odstúpenie vlády. Primárnym dejiskom tohto politického boja je hlavné mesto Bangkok a južné thajské provincie, ktoré sú baštou opozície. Vyriešenie krízy neprinesli ani predčasné voľby zo začiatku februára, keďže hlavná opozičná strana sa ich rozhodla bojkotovať. Súčasná patová situácia je jedným z dejstiev desaťročie trvajúceho boja proti sebe stojacich skupín, rozdelených ideovo, geograficky i sociálne.

Predkladaný text analyzuje vývoj v Thajsku, jeho príčiny a dôsledky s dôrazom na ekonomické a zahraničnopolitické otázky. Krízový vývoj už teraz poškodzuje druhú najväčšiu ekonomiku juhovýchodnej Ázie. Odliv investícií z Thajska do ostatných krajín regiónu je znateľný a s predĺžovaním politickej disfunkcie bude pokračovať. Ohrozené sú rozsiahle infraštruktúrne projekty, ktoré mali z Thajska spraviť logistické centrum regiónu. Absencia vlády so silným mandátom a ponorenie do vnútropolitických problémov zabraňuje efektívne adresovať výzvy akými sú pokračovanie mierového procesu s moslimskými separatistami na juhu krajiny, upevňovanie pozície v rámci dynamického ASEANu, problematický vzťah s Kambodžou či

adaptácia na rastúce sino-americké strategické súperenie v regióne.

Faktor „Thaksin“

I keď v uliciach Bangkoku protestujúci volajú po zvrhnutí vlády Yingluck Shinawatry, hlavným objektom politickej polarizácie ostáva brat súčasnej premiérky, Thaksin Shinawatra. Ten je dominantnou postavou thajskej politiky od roku 2001, kedy prvýkrát dosiahol volebné prvenstvo a kde je nutné hľadať aj korene súčasnej krízy. Thaksin Shinawatra bol pôvodne telekomunikačný magnát, ktorého rozhodnutie vstúpiť do politiky malo revolučný dopad na thajskú politickú scénu. Priniesol totiž so sebou populistickú politiku, pomocou ktorej sa mu podarilo získať podporu najmä chudobnejších obyvateľov vidieka. Thaksinova vláda presadila voľne dostupnú zdravotnú starostlivosť, vyhlásila moratórium na dlhy farmárov a iniciovala viacero rozsiahlych infraštruktúrnych projektov. Tieto populárne kroky však boli sprevádzané aj množiacimi sa podozreniami z korupcie a nepotizmu. Tradičné konzervatívne elity medzi armádnymi kruhmi a strednou vrstvou vnímali Thaksina ako nebezpečného populistu, ktorý sa snaží uzurpovať moc v prospech jeho „demokratickej diktatúry“. Premiér bol tiež považovaný za hrozbu pre monarchiu a autoritu kráľa Bhumibola Adulyadeja.

Thaksin síce v roku 2005 a následne 2006 opakovane vyhral voľby, no jeho odporcovia už boli odhodlaní odstrániť ho. V septembri 2006 armáda zvrhla Thaksinovu vládu a do čela krajiny sa postavila vojenská junta. Na uliciach vypukli nepokoje, kedy sa prvý krát proti sebe postavili tzv. „žlté“ a „červené tričky“ –

POLICY PAPER

odporcovia a podporovatelia Thaksina. Sám Thaksin odišiel do exilu a neskôr bol odsúdený na dva roky väzenia za korupciu. V roku 2007 však jeho strana (pod novým menom, keďže pôvodná bola na príkaz súdu rozpustená) znovu vyhrala voľby. Ani táto vláda však nevydržala dlho, keďže kvôli obvineniam z falšovania volieb bola vládna strana v roku 2008 rozpustená a k moci sa dostala koalícia vedená opozičnou Demokratickou stranou. Krajinu na dva roky zachvátila politická kríza sprevádzaná násilím medzi žltými a červenými tričkami a políciou. V roku 2010 zomrelo pri stretoch s bezpečnostnými zložkami vyše 90 ľudí. Predčasné voľby v roku 2011 vyhrala strana Pheu Thai, už druhá reinkarnácia pôvodnej Thaksinovej strany, vedená jeho sestrou Yingluck Shinawatrou.

Nová vláda dala krajine na krátke obdobie relatívnu stabilitu. Jej politika však pokračovala v populistickom kurze typickom pre thaksinovské sily. Bol oznámený projekt subvencií cien ryže, ktorú vláda začala od farmárov nakupovať za dvojnásobok trhovej ceny. Táto politika získala veľkú popularitu, keďže asi dve pätiny Thajcov stále pracujú v poľnohospodárstve. Thajsko je navyše jedným z najväčších exportérov ryže na svete (prvú priečku stratilo práve v dôsledku subvenčného programu)¹. Kritici vlády však poukazovali na nevýhodnosť a neudržateľnosť tohto programu. Podobné výčitky a obvinenia z korupcie smerovali i na ďalšie vládne projekty. Skutočným katalyzátorom odporu proti vláde sa však stala snaha prijať zákon o amnestii. Tá sa mala dotýkať všetkých účastníkov politických nepokojov v rokoch 2006-2010

¹ "The rice mountain", *The Economist*, 8. august 2013, dostupné na: <http://www.economist.com/news/asia/21583281-increasingly-unpopular-government-sticks-its-worst-and-most-costly-policy-rice-mountain>

a podľa vlády mala priniesť národné uzmierenie. Opozícia však tento zákon považovala za nešikovne skrytú snahu umožniť Thaksinovi návrat do krajiny bez hrozby uväznenia. Keď vláda signalizovala úmysel pretlačiť kontroverzný zákon napriek odporu, nespokojnosť s vládou rástla. I keď zákon nakoniec v novembri neprešiel senátom, ulice už boli plné demonštrantov proti „Thaksinovmu režimu“.

Ľudová rada pre demokratickú reformu, ktorá je na čele hnutia žltých tričiek, zorganizovala v Bangkoku protesty, ktorých sa zúčastnilo vyše 100 tisíc ľudí. V reakcii na tlak opozície oznámila v decembri premiérka Yingluck Shinawatra rozpustenie parlamentu a predčasné voľby s vedomím, že víťazstvo jej strany je takmer isté. Opozičná Demokratická strana sa však rozhodla voľby bojkotovať. Cieľom s opozíciou spriaznených demonštrantov je totiž vytvorenie dočasného nevoleného orgánu – tzv. Ľudovej rady, ktorá by riadila krajinu, pokiaľ sa politické pomery nevrátia do „normálu“. Demonštranti začali v januári blokovat' hlavné dopravné uzly v Bangkoku a vláda vyhlásila výnimočný stav v reakcii na násilné incidenty. Opoziční demonštranti pri voľbách z 2. februára zablokovali niektoré volebné miestnosti, kde potom nemohlo prebehnúť hlasovanie. Výsledky volieb mali byť zverejnené až po opakovaní hlasovania v obvodoch, kde bolo narušené. Ústavný súd však 21. marca rozhodol, že voľby sú neplatné, pretože sa nekonali v celej krajine v jeden deň. Zorganizovanie nových volieb môže trvať niekoľko mesiacov. Voľby do senátu naopak 31. marca prebehli bez komplikácií. Opozícia, ktorá počítala so ziskom väčšiny potrebnej pre prípadné odvolávanie premiérky, však nedosiahla očakávané výsledky. Osud premiérky teraz leží vo veľkej miere na Ústavnom súde, ktorý počas prebiehajúcej

POLICY PAPER

krízy preukázal, že svojimi verdiktmi dokáže priamo ovplyvňovať politické dianie.

Ekonomika obeťou politickej nestability

Thajská ekonomika je s HDP vo výške 366 miliárd amerických dolárov po Indonézii najväčšou ekonomikou ASEANu. Thajsko je navyše priemyselné centrum regiónu - vďaka dynamickému automobilovému priemyslu, ktorý každoročne vyprodukuje takmer 2,5 milióna automobilov, si dokonca vyslúžilo označenie „Detroit východu“². V krajine má svoje regionálne zastúpenie i veľké množstvo medzinárodných korporácií. Pre zahraničných investorov je krajina lákavá kvôli početnej a vysoko kvalifikovanej pracovnej sile. Objavili sa i názory, že Thajsko má potenciál stať sa Nemeckom juhovýchodnej Ázie - regionálnym logistickým a priemyselným centrom v srdci ASEANu³. Cyklicky sa opakujúce krízy však ohrozujú naplnenie takýchto predpovedí. Rastú totiž obavy o bezpečnosť investícií, ktoré potom nachádzajú vďačných recipientov v iných krajinách regiónu, akými sú Filipíny, Malajzia, či Mjanmarsko. Japonská Toyota, najväčší výrobca automobilov v Thajsku, v januári oznámila, že v prípade pokračovania politickej krízy môže prehodnotiť svoj plán ďalších investícií v krajine a dokonca bude zvažovať zníženie výroby⁴. Celkové japonské

investície v Thajsku klesli zo 7 miliárd dolárov v roku 2011 na 2,5 miliardy v roku 2013⁵.

Ohrozené sú aj rozsiahle infraštruktúrne projekty plánované Shinawatrinou vládou, ktoré sú nateraz zastavené. To môže mať dopad i za hranicami Thajska. V Mjanmarsku je Thajsko po Číne druhým najväčším investorom a podieľa sa na plánovaných projektoch prístavu Dawei a priemyselnej zóny na juhovýchodnom pobreží krajiny. Zastavenie týchto projektov a zamrznutie budovania regionálneho prepojenia kvalitnou infraštruktúrou môže ohroziť vývoj novotvorenej mjanmarskej ekonomiky⁶. V širších súvislostiach možno hovoriť aj o riziku pre projekt *Master Plan of ASEAN Connectivity* - fyzického a inštitucionálneho prepojenia krajín tohto regionálneho združenia. Tento plán je dôležitou podmienkou úspešného vytvorenia *ASEAN Economic Community*, ktorá má vzniknúť v roku 2015.

Thajská opozícia však oprávnenne kritizuje finančné náročné megaprojekty, ktoré sú živnou pôdou pre korupciu. V posledných rokoch Thajsko výrazne kleslo v rebríčku vnímania korupcie (CPI)⁷. Ako ekonomické fiasko sa ukázalo aj spomínané subvencovanie cien ryže. Kvôli nafúknutým cenám výrazne

² “Thailand’s booming car industry: Detroit of the East”, *The Economist*, 4. apríl 2013, dostupné na: <http://www.economist.com/blogs/schumpeter/2013/04/thailands-booming-car-industry>

³ Marc Caroll a Janna De Vos, „Thailand to become the Germany of Asia?“, *East Asia Forum*, 26. november 2013, dostupné na: <http://www.eastasiaforum.org/2013/11/26/thailand-to-become-the-germany-of-asia/>

⁴ Manunphattr Dhananaphornhttp, “Toyota may rethink Thai investment plans if crisis lingers”, *Reuters*, 20. január 2014, dostupné na: <http://www.reuters.com/article/2014/01/21/us-thailand-auto-toyota-idUSBREAOK00120140121>

⁵ Sophie Song, “Japanese Companies Shift Investment To Vietnam As Thailand And China Become Less Attractive”, *International Business Times*, 10. marec 2014, dostupné na: <http://www.ibtimes.com/japanese-companies-shift-investment-vietnam-thailand-china-become-less-attractive-1560462>

⁶ William Boot, “Thailand’s Political Crisis ‘Puts Burma Developments at Risk’”, *The Irrawaddy*, 14. január 2014, dostupné na: <http://www.irrawaddy.org/business/thailands-political-crisis-puts-burma-developments-risk.html>

⁷ Corruption Perception Index (CPI) 2013, dostupné na: <http://www.transparency.org/country#THA>

POLICY PAPER

klesol export⁸ a vytvorili sa nevyužiteľné zásoby tejto komodity, ktoré je možné predať len za obrovskej ekonomickej straty. Farmárom navyše prestali byť vyplácané sľúbené peniaze a poslednú ranu celému programu dalo rozhodnutie Číny z februára odstúpiť od dohody kúpiť 1,2 miliónov ton ryže. Dôvodom bolo vyšetrovanie o korupcii, ktoré v Thajsku v súvislosti s týmto programom prebieha, a v rámci ktorého boli vznesené obvinenia i proti premiérke⁹. Zastavenie vyplácania sľúbených peňazí môže pre vládu znamenať stratu podpory kľúčových farmárov.

V neposlednom rade je súčasnými turbulenciami ohrozený turistický sektor. Samotný Bangkok je najnavštevovanejším mestom na svete¹⁰ a turizmus sa podieľa okolo 8 % na celkovom hospodárskom raste krajiny a zamestnáva okolo 13 % obyvateľov¹¹. Násilie v uliciach sa už v minulosti negatívne podpísalo pod návštevnosť krajiny, no turisti sa do krajiny vždy nakoniec vrátili. Je logické predpokladať, že inak tomu nebude ani tentoraz. Bezprostredné ekonomické straty sú však značné. Thajský úrad pre cestovný trh predpokladá že krajina v prvom kvartáli

⁸ Zachary Keck, "Thailand's Rice Exports Hit 12-Year Low", *The Diplomat*, 25. január 2014, dostupné na: <http://thediplomat.com/2013/01/thailands-rice-exports-hit-12-year-low/>

⁹ Pracha Hariraksapitak, "China cancels deal to buy Thai rice due to graft probe: Thai minister", *Reuters*, 4. február 2014, dostupné na: <http://www.reuters.com/article/2014/02/04/us-thailand-rice-china-idUSBREA1309L20140204>

¹⁰ Andrew Bender, "Bangkok Tops The World's 10 Most Visited Cities", *Forbes*, 7. jún 2013, dostupné na: <http://www.forbes.com/sites/andrewbender/2013/06/07/bangkok-tops-the-worlds-10-most-visited-cities/>

¹¹ The Economic Impact of Travel & Tourism 2013, *The World Travel & Tourism Council*, dostupné na: http://www.wttc.org/site_media/uploads/downloads/thailand2013.pdf

v dôsledku úpadku turizmu príde o príjmy vo výške 1,5 – 2,5 miliardy dolárov¹².

Prerušenie mierového procesu

Relatívne opomínané sú dôsledky súčasnej krízy na mierový proces s moslimskými separatistami na juhu krajiny. Väčšinovo etnicky malajské a moslimské provincie regiónu Patani susediaceho s Malajziou sú od roku 2004 dejiskom boja povstalcov proti vládnym jednotkám. Toto násilie si už vyžiadalo takmer 6000 ľudských životov. Vo februári 2013 sa vláde Yingluck Shinawatry podarilo dostať po prvýkrát povstalcov k vyjednávaciemu stolu. I keď postup v rokovaní bol veľmi pomalý a nedošlo k žiadnemu prielomu, už len odhodlanie riešiť tento problém diplomatickými prostriedkami musí byť vítané. Eskalácia politickej krízy v Bangkoku však odsunula mierový proces na druhú koľaj a vláda dnes kvôli neexistujúcemu mandátu ani nemôže podniknúť žiadne zásadné iniciatívy. Moslimskí militanti zosmiešňujú vládu v Bangkoku a pýtajú sa „*Siam nevie vládnuť ani svojim vlastným ľuďom. Ako môže vládnuť patanským Malajzijcom?*“¹³.

Oteplenie vzťahov s Kambodžou ohrozené

Pokiaľ možno pripísať vláde premiérky Yingluck Shinawatry jednoznačný úspech, bolo ním prístup k vzťahom s Kambodžou. Pred nástupom jej vlády v roku 2011 dochádzalo na thajsko-kambodžských hraniciach k ozbrojeným zrážkam, ktoré boli vyvolané sporom o územie pri hinduistickom chráme

¹² Narumol Kasemsuk, "t50 bn loss expected in Q1 revenue from tourism", *The Nation*, 31. január 2014, dostupné na: <http://www.nationmultimedia.com/business/Bt50-bn-loss-expected-in-Q1-revenue-from-tourism-30225643.html>

¹³ Rungrawee Chalernsripinyorat, "Don't neglect peace dialogue in the deep South", *Bangkok Post*, 12. február 2014, dostupné na: <http://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/394555/don-t-neglect-peace-dialogue-in-the-deep-south>

POLICY PAPER

Preah Vihear. Ten eskaloval po tom ako v roku 2008 Kambodža prišla s návrhom pridať chrám do zoznamu Svetového dedičstva UNESCO. Vtedajšia pro-thaksinovská vláda tento návrh podporila, čo vyvolalo obrovský výbuch nacionalizmu, na ktorého vlne sa niesla i následná vláda Demokratickej strany. Až nová vláda priniesla upokojenie vzťahov s Kambodžou. Opozíčné sily však za ústretovosťou voči Kambodži vidia ekonomické záujmy rodiny Shinawatra, za ktoré sú údajne ochotní predať i záujmy celej krajiny. Je nutné poukázať na to, že nadštandardné osobné vzťahy s kambodžským vedením nie sú výmyslom politických oponentov - Thaksin bol v roku 2009 dokonca vymenovaný za ekonomického poradcu Hun Senovej vlády v Kambodži.

V novembri 2013 vydal Medzinárodný súdny dvor v Haagu upresňujúci verdikt¹⁴ v otázke sporného chrámu, na základe ktorého patrí Kambodži i územie v priamom okolí chrámu. Súd ale nerozhodol o ďalších častiach spornej hranice, kde sa majú dve strany dohodnúť na bilaterálnej báze, čo ponecháva priestor pre konečné presadenie thajských nárokov. I keď rozhodnutie súdu sa vo všeobecnosti v Thajsku nestretlo s veľkým odporom a nebolo vnímané ako prehra, medzi ultranacionalistami je ochota vlády pristúpiť na verdikt považovaná za zradu a neschopnosť brániť thajskú teritoriálnu integritu¹⁵. Kambodža je zaťahovaná i vnútropolitického boja. Podľa opozície Kambodža vyslala do Thajska jednotky aby narúšali demonštrácie žltých

tričiek, čo však Phnom Penh rázne poprel¹⁶. Nie je vylúčené, že nacionalistické vášne spôsobia ďalšie problémy vo vzťahu s Kambodžou. Nástup vlády proti-thaksinovských síl by mohol znamenať návrat k nekompromisnému prístupu aj v otázke teritoriálneho sporu.

Thajsko medzi USA a Čínou

Východná Ázia je v posledných rokoch dejiskom zostrojúcej sa strategickej rivality Číny a Spojených štátov. Bangkok však ostáva relatívne bokom tejto geopolitickej hry. Thajsko bolo počas studenej vojny blízkym spojencom USA a thajské jednotky bojovali v Kórei i Vietname. Dnes však už bilaterálna aliancia stráca dych. Na rozdiel od iných amerických spojencov v oblasti nemá Thajsko s Čínou žiadne teritoriálne spory a dve krajiny si užívajú kvalitné vzťahy. Jedna pätina obyvateľov Thajska je etnicky čínskeho pôvodu, medzi nimi i rodina Shinawatra. Thajsko a Čína uzavreli zmluvu o voľnom obchode ešte v roku 2003. Naopak, rokovania o podobnej zmluve medzi Bangkokom a Washingtonom stroskotali po puči v roku 2006. Thajsko zatiaľ nie je účastné ani prebiehajúcich rokovaní o Trans-pacifickom partnerstve, zóne voľného obchodu zahŕňajúcej takmer všetky štáty Pacifiku, s významnou výnimkou Číny¹⁷. V Thajsku všeobecne prevláda názor, že krajina by sa mala snažiť vyvažovať vzťahy s Čínou a USA a neviazať sa príliš ani na jednu mocnosť. Nacionalistické médiá spriaznené s žltými tričkami sú preto kritické k americkému

¹⁴ Súd už v otázke rozhodol v roku 1962, Kambodža však požiadala o spresnenie verdiktu v kontexte rastúcich tenzií.

¹⁵ “Nationalists to `defend Thai territory`“, *Bangkok Post*, 12. november 2013, dostupné na: <http://www.bangkokpost.com/news/security/379323/nationalists-to-defend-thai-territory>

¹⁶ Wassana Nanuam, “Tea Banh denies troop entry”, 12. február 2014, *Bangkok Post*, dostupné na: <http://www.bangkokpost.com/news/politics/394545/tea-banh-denies-troop-entry>

¹⁷ Thajsko vyjadrilo záujem pripojiť sa k rokovaniam už počas Obamovej návštevy v roku 2012, žiadne konkrétne kroky týmto smerom ale zatiaľ thajskou stranou podniknuté neboli.

POLICY PAPER

ázijskému pivoťu. V rámci pivoťu sa totiž podľa nich Washington snaží antagonizovať krajiny regiónu proti Číne, čomu by sa Thajsko malo vyhnúť. Na odpor preto narazili aj rokovania Shinawatrinej vlády s Washingtonom o využívaní thajskej leteckej základne Američanmi pre atmosférický výskum¹⁸.

Čína v posledných rokoch podniká svoj vlastný pivoť, mierený na krajiny ASEANu. V roku 2013 sa Čína stala najväčším obchodným partnerom Thajska, keď predbehla Japonsko¹⁹. V októbri 2013 navštívil Thajsko čínsky premiér Li Keqiang a s thajskou premiérkou podpísali niekoľko dohôd o posilnení ekonomických vzťahov²⁰. Peking plánuje stavať vysokorýchlostnú železnicu z Číny cez Laos až do Thajska. Táto trať by nakoniec mohla byť predĺžená až do Singapuru, čím by preprava z juhočínskeho Kunmingu do tohto mestského štátu bola skrátená na 12 hodín²¹. Neistá politická situácia v Thajsku a dočasné zastavenie infraštruktúrnych projektov tak ide proti záujmom Číny. Žiadne signály však nenasvedčujú, že Peking má záujem ovplyvňovať vnútropolitické dianie v Thajsku, čo by nakoniec bolo v rozpore s jeho

dlhodobým zdôrazňovaním medzinárodných noriem suverenity a nezasahovania do vnútropolitických záležitostí iných štátov. K situácii v Thajsku Peking vydal len rutinné vyhlásenie, vyzývajúce relevantné strany k mierovému riešeniu sporov v záujme návratu k stabilite a poriadku.

Neistá budúcnosť Thajska

Thajsko môžu čakať ďalšie mesiace politickej neistoty. V hre je stále možná intervencia armády, ktorá už viackrát zasiahla a zvrhla neprijateľných politikov a je považovaná za baštu rojalistov a odporcov Thaksina. Tento krát však armáda zatiaľ zastáva neutrálny postoj. Hlava thajských ozbrojených síl generál Prayuth sa vyjadril, že nemôže prisľúbiť, že armáda nepristúpi „k špeciálnym prostriedkom“ na ukončenie krízy. Takisto ale zdôraznil, že použitie vojenskej sily by mohlo viesť ku krviprelievaniu a je krajnou možnosťou. Vyzval preto politických súperov k urýchlenému začiatku rokovaní²². Od októbra pri nepokojoch zomrelo už vyše 20 ľudí. Ďalšie vystupňovanie násilia môže nakoniec slúžiť ako dôvod pre intervenciu armády.

Ďalším otáznikom je budúcnosť thajskej monarchie. Súčasný kráľ Bhumibol Adulyadej má 86 rokov a napriek tomu, že je stále všeobecne uznávanou figúrou, jeho aktivizmus je už minulosťou. Kráľ už väčšinu času nepobýva v Bangkoku ale v prímorskom rezorte Hua Hin, v paláci Klai Kangwon, čo v thajčine ironicky znamená „ďaleko od problémov“. Jeho následníkom je princ Vajiralongkorn, ktorý je však v krajine veľmi nepopulárny a veľa Thajcov si ho nevie predstaviť ako budúci symbol štátu. Podľa niektorých zdrojov už

¹⁸ Newley Purnell, “U.S. Plans for U-Tapao Airfield Cause Stir”, *The Wall Street Journal*, 25. jún, 2012, dostupné na: <http://blogs.wsj.com/searealtime/2012/06/25/u-s-plans-for-u-tapao-airfield-cause-stir/>

¹⁹ “China pips Japan as top trade partner”, *Bangkok Post*, 7. Marec 2014, dostupné na: <http://www.bangkokpost.com/business/news/398693/thailand-loses-market-share-to-china-in-asean>

²⁰ Mu Xuequan, “Chinese premier urges further amity, practical cooperation with Thailand”, *Xinhua*, 12. október 2013, dostupné na: http://news.xinhuanet.com/english/china/2013-10/12/c_125518385.htm

²¹ Geoff Wade, “Changing Asia: China’s high-speed railway diplomacy”, *The Strategist*, december 2013, dostupné na: <http://www.aspistrategist.org.au/changing-asia-chinas-high-speed-railway-diplomacy/>

²² Wassana Nanuam, “Prayuth: No `no coup` promises”, *Bangkok Post*, 28. február 2014, dostupné na: <http://www.bangkokpost.com/lite/topstories/397540/no-coup-can-t-say-says-army-chief>

POLICY PAPER

princ začal pomaly preberať právomoci od svojho otca, pripravujúc sa na nástup na trón²³. Jeho politické preferencie sú ale zahalené rúškom tajomstva a zdrojom špekulácií. Objavili sa i informácie, že Vajiralongkorn sa pokúša uzavrieť dohodu s pro-thaksinovským táborom. Thajsko tak s odchodom súčasného kráľa môže stratiť jednu z posledných bášť národnej jednoty.

Nech už politický boj vyústi v akýkoľvek výsledok, v dlhodobom hľadisku je neriešenie hlboko zakorenených štrukturálnych problémov tmavým tieňom nad budúcnosťou krajiny. Politická nestabilita komplikuje snahy Thajska využiť plne svoj ekonomický potenciál. To sa týka i ASEANu, ktorý je síce ekonomicky na vzostupe, no stále stojí pred ťažkými výzvami na ceste k skutočne prosperujúcej hospodárskej komunite. Deficit politického vodcovstva môže ohroziť postavenie Thajska v regióne, ktorý prechádza turbulentným obdobím plným príležitostí ale aj hrozieb. Váha zodpovednosti ostáva na thajských politikoch, ktorí musia v záujme krajiny zanechať politickú krátkozrakosť. Starým mottom thajskej monarchie je nakoniec *“jednota medzi tými, ktorí zjednocujú, prináša úspech a prosperitu”*²⁴

Filip Šebok je študentom bakalárskeho stupňa na Fakulte sociálnych štúdií Masarykovej univerzity v Brne, kde študuje odbor Medzinárodné vzťahy. Pracuje ako redaktor pre študentský portál Sekuritaci.cz, kde je

²³ David Camroux, “Class, economy, monarchy: Thailand’s multidimensional malaise”, *Lowy Interpreter*, 15. január 2014, dostupné na: <http://www.lowyinterpreter.org/post/2014/01/15/Class-economy-monarchy-Thailands-multidimensional-malaise.aspx?COLLCC=1315878228&>

²⁴ Festo Kambarangwe, “What Makes People Rich and Nations Powerful”, 2011, strana 256